

Iluminismul

1. APARITIA

A aparut in secolul 17 in Anglia constituindu-se intr-o miscare de idei care se opunea ideologiei de tip feudal. Evenimentul care marcheaza inceputul acestui curent este revolutia burgheza din Anglia(1688). "Actul de nastere" al iluminismului poate fi considerat votarea de catre parlamentul englez a " Declaratie Drepturilor Omului".

Pe plan social, iluminismului ii corespunde cristalizarea burgheziei, clasa care gaseste in ideile iluministe o exprimare a propriei filozofii.

Aparitia iluminismului este sintetizata de dinamismul si spiritul revolutionar al burgheziei.

Sub raport ideologic acest curent se cristalizeaza in Franta in secolul 18 fiind marcat de aparitia unei mari opere colective (17 volume si 11 volume de planse)-Enciclopedia , alcatuita sub coordonarea lui Jean Jaques Rousseau. Enciclopedia sintetizeaza toate cunostintele umane acumulate din cele mai vechi timpuri pana in acel moment . In epoca a anut un ecou rasunator punand la dispozitie un important instrument de cunoastere si dezvoltand publicului spiritul critic si gustul pentru stiinta. De aici iluminismul s-a raspandit intoate tarile Europei imbracand forme specifice fiecaruia.

2. IDEILE ILUMINISMULUI

a)RATIUNEA este considerata ca un dat specific omului.

b)Definind astfel omul iluminismul proclama EGALITATEA tuturor oamenilor. Monarhul nu mai este unsul lui Dumnezeu si doar primul slujitor al statului preocupat de siguranta supusilor sai.

Negandu-se ierarhia sociala feudala, societatea va trebui structurata pe baza unui contract social intre om si semenii sai.

c)MONARHUL ILUMINAT reprezinta idealul politic al epocii care inlocuia perimatul monarh absolutist. Trebuia sa fie un filozof inzestrat cu o capacitate de a intelege mecanismele societatii si de a mediatiza si armoniza relatiile dintre clasele sociale.

d)Orasul imaginat de iluminist ca sediu pentru "CETATEANUL UNIVERSAL" este "CETATEA UNIVERSALA-COSMOPOLISUL", loc in care razboiele ar disparea iar prejudecatile de ordin rasial sau religos ar fi excluse. Cercetatorii au plasat aparitia unui astfel de oras in 2440.

e)Idealul uman al acestei epoci este FILOZOFUL - figura care inlocuia cavalerul si sfantul Evului Mediu.

f) Reprezentantii iluminismului au militat pentru revolutionare sistemului educational si introducera invatamantului in limbile nationale.

3. MANIFESTARI ILUMINISTE IN LITERATURA EUROPEANA

ANGLIA -Robinson Crusoe-Daniel Defoe

-Gulliver's travels_Johantan Swift

FRANTA -Scisori persane-Montesquieu

-Operele lui Voltaire

-Romanele si eseurile lui Diderot

-Nunta lui Figaro si Barbierul din Sevilla de Beaumarchais

GERMANIA-Laocoon si Nathan intelptul -Lessing

ITALIA -Badaranii si Hangita -Carlo Goldonii

ROMANIA -Tiganiada-Ion Budai Deleanu